

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četr let
45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 15. decembra 1925.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 146.

Akcije Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v davčnih vprašanjih.

Na plenarni seji zbornice dne 11. t. m. je referent g. Žagar podal o akcijah zbornice v davčnih vprašanjih naslednje poročilo:

Zbornica se je v zadnjem polletju intenzivno brigala za davčno vprašanje. Davčno vprašanje je postalo posebno aktualno vsled poostrenega izterjevanja neposrednih davkov sredi mrive poletne sezone. Finančna uprava je odredila pocstreno izterjevanje v dobi, ko je konjunktura v pretežnem delu našega gospodarstva slaba ter ob času, ko postajajo konkurenčni pogoji vedno ostrejši, pomanjkanje denarja pa vedno bolj občutno. Na občutnost plačila davčnih zaostankov vpliva v izdatni meri okrepitev naše valute, ker se stari zaostanki, n. pr. iz začetka leta 1924. pobirajo v 40% krepkejši valuti. Da postavijo gospodarski krogi minimalne zahteve glede znižanja davčnih bremen, so gospodarske korporacije sklicale na dan 23. oktobra t. l. jako številno obiskani zbor, ki se je pečal samo z davčnimi vprašanji. Resolucije zbora je zbornica poslala finančnemu odboru Narodne skupščine, raznim ministrstvom in vsem slovenskim narodnim poslancem. Na te resolucije je ob priliki razprave zadnjega dvanajstinskega zakona še s posebnim brzojavom opozorila finančni odbor Narodne skupščine in povdarila nujno potrebo znižanja obstoječih davčnih bremen, ker preti sicer gospodarska katastrofa in uničenje vsake podjetnosti.

Iznenajenje neposrednih davkov se ni premaknilo z mrtve točke. Posebna komisija je sicer izdelala četrti načrt zakona, a podrobnosti tega načrta javnosti še niso znane, ker je finančni minister mnenja, da bodo imele gospodarske korporacije po predložitvi tega predloga Narodni skupščini še zadosti prilike, da se o njem izjavijo.

Od splošnih akcij omenja poročevalec revizijo rentabilnosti posameznih pridobitnih strok in anketo, katero je izvedla zbornica pri gostilničarskih, drugih in trgovskih gremijih glede točnih taks. Z zadevo se je izčrpno pečal zbornični obrtni odsek, ki je republikularno svoje zahteve v posebnem samostojnem predlogu.

Zbornica je posvečala vprašanju taks posebno pozornost in vložila na generalno direkcijo posrednih davkov več spomenic, ki so imele glede posameznih tarifnih postavk vsaj toliko uspeha, da se je praksa bistveno omilila. V zvezi s taksami, odnosno s pravilnikom o točni taksi se je omilila prepoved prodajanja denaturiranega špirta točilcem pijač, vendar pa ne tako, da bi zadovoljila pretežno večino trgovstva, ki ni zadovoljno z odredbo, da sme prodajati denaturiran špirt samo v zaprtih steklenicah, katere polnijo grosisti.

Izmed trošarin je omenjati zvišanje trošarine na špirt, izza dne 1. avgusta 1925, ki se je objavila tako pozno, da je Zbornica na splošno zahtevo naprosila finančno upravo, da onerozne odredbe zakonov v bodoče pravočasno in sicer najmanj 14 dni prej objavi, predno stopijo v veljavo. Glede trošarin opozarja poročevalec še na ponovno predlagano znižanje kazni zaradi nerednega vodstva registra, ki se je končno izvršilo na ta način, da se je kazen znižala za devet desetih.

Glede direktnih davkov omenja poročilo obsežne predloge, katere je

zbornica stavila za zakone o proračunskih dvanajstinah. Poročilo našteva predloge glede posameznih davčnih vrst, glede zamudnih obresti in glede eksekucijskih stroškov in povdarja, da je Zbornica priredila več anket o davčnih in taksnih vprašanjih. Potek teh anket je pokazal dobre uspehe za prizadevanje Zbornice, da ostane v stalnem stiku s svojimi interesenti.

Predlogi in spomenice so našle v zakonih o proračunskih dvanajstinah le deloma svoj odmev. Dvanajstinski zakon za mesece avgust—november t. l. vsebuje dvojje olajšav: priznanje v vojni in povojni dobi uveljavljenih pribitkov in avtonomnih doklad ter povišanje invalidskega davka in vojaško-komorske doklade na davek od zaslužka telesnih delavcev.

Zadnji dvanajstinski zakon pa vsebuje v davčnem oziru sledeče olajšave:

1. Maksimiranje občinskih in okrajnih doklad na hišno-najemni davek in sicer prvih na 200%, drugih na 100%.
2. Maksimiranje občinskih doklad na pridobitno na 200%.
3. Znižanje davčne stopnje za hišno-najemni davek v Ljubljani od 20% na 12%.
4. Znižanje zamudnih obresti od 12% na 8%.
5. Znižanje dohodnine za l. 1926, v tem smislu, da bo za to leto invalidski davek in vojaško-komorska doklada pobirati samo od onega dela dohodnine, ki zadeva dohodke, ki niso zavezani nobenemu drugemu davku nego dohodnini. S tem se zniža dohodnina za leto 1926, v nižjih stopnjah za približno eno četrtino, v višjih stopnjah pa približno za eno tretjino.

S tem so se vsaj deloma vpoštevale tri važne zahteve, katere je zbornica od nekaj zastopala in katere je prevzel v svoje resolucije tudi protestni zbor, ki se je vršil dne 23. oktobra 1925 v Ljubljani.

Železniška tarifna reforma.

(Iz poročila, ki ga je podal na plenarni seji o delovanju zbornice tajnik g. I. Mohorič.)

Dalekosežne važnosti za našo obrtno in industrijsko produkcijo, kakor tudi za trgovski promet je železniško-tarifna reforma. Z njo smo dobili končno edinstven sistem računanja tarif za celo državo in se je odpravilo končno ločeno računanje tarif preko glavnih prog bivše južne železnice, kakor tudi preko privatnih lokalnih železnic, kar je zbornica že takoj ob podržavljenju v septembru 1923 predlagala. Odprava lomljenega računanja na katero smo morali čakati nad dve leti je za vso industrijo, ki se nahaja ob progah bivše južne železnice, kakor tudi na lokalnih železnicah, kjer je navezana posluževati se tranzita preko prog bivših južnih železnic, velika pridobitev.

V blagovni kvalifikaciji moramo ugotoviti, da se je večina zborničnih predlogov vpoštevala, in da smo se približali po večini **mirodobni razvrstitvi blaga**. V koliko se to še ni zgodilo, nabira zbornica potom pismene ankete podatke za nadaljne predloge za deklasifikacijo. Tudi novi baremi železniških tarif so se prilagodili bolj zlati pariteti in je posebno važno, da so se baremi za brzovozno blago, kakor tudi za kosovno blago znatno znižali.

V novi tarifi obsežene izjemne in izvozne tarife potrebujejo še mnogih dopolnil ter je zbornica tozadevno

gradivo že anketnim potom dopolnila, da ga predloži tarifnemu odseku ministrstva saobračaja.

Za našo mlinarsko industrijo, ki se je nahajala v skrajno kritičnem položaju je v novi tarifi predvidena izjemna tarifa za dovoz žita v mline, tako da se jim omogoči konkurenca z mlini v žitorodnejših krajih.

Nova železniška tarifa predvideva posebno ugodnostno uvozarino v prometni smeri na srednje dalmatinske luke Split in Šibenik. Vozarinski stavki v tej smeri so na razdalje preko 200 km tako znižani, da pomenijo za izvozni promet Bosanske krajine, Like, Bosne in Hrvaške v smeri na Split napram izvoznemu prometu z Slovenije preko obmejnih železniških prehodov izredno favoriziranje. Tako znaša tovarnina za rezan les iz Ljubljane do Splita za 10 ton pri razdalji 521 km 1.170 Din, dočim znaša tovarnina na isto množino preko Postojne do Trsta, kjer znaša razdalja samo 125 km pri sedanjem kurzu lire 1.100 Din.

V posebno ugoden položaj je prišla vsled tega v Sloveniji cementna industrija, ker stane prevoz splitskega cementa do Ljubljane 1.460 Din dočim mora Trboveljska cementarna plačati za prevoz do Ljubljane za 52 km 505 dinarjev. Splitski cement pride v Maribor na razdaljo 404 km za 1.620 Din dočim mora cementarna v Dovjem plačati tovarnino do Maribora za razdaljo 234 km 1.190 Din.

Zato je zbornica priredila ankete o položaju cementne, kakor tudi lesne industrije v novi tarifi in s spomenicami opozorila merodajne faktorje na težak konkurenčni položaj, v katerega smo prišli vsled teh odredb. V železniško prometnem oziru so se v jeseni ponovile prejšnjeletne represalne odredbe ter je bila že itak poprej na štirikratni iznos povišana ležarina v tem povišanem iznosu še enajstkrat povišana; obenem se je povišalo ogromno stojnino za neiztovorjene vagonne in sicer za prvih 6 ur po 5 Din na uro od vagona, za nadaljnih 6 ur po 20 Din, pozneje pa za vsako uro po 30 Din na vagon.

V jesenski sezoni se je pojavilo tudi znatno pomanjkanje vagonov za eksport lesa. Zbornica je zato z uspehom posredovala na vseh merodajnih mestih ter je situacija glede dostave vagonov pričetkom tega meseca postala zopet normalna.

Znatno novo breme za industrijo pomenja nova naredba o pristojbinah za industrijske tire. Nova obremenitev gre pri posameznih podjetjih do letnih 350.000 Din ter je zbornica tozadevno naslovila na ministra saobračaja obširno spomenico, v kateri predlaga, da se izvede revizija pretiranih pristojbin po zaključkih ankete interesentov, ki se je vršila v zbornici dne 20. oktobra.

Po uveljavljenju stockholmskih mednarodnih poštних konvencij je stavila zbornica ministrstvu pošt in telegrafov predlog, da se čimprej otvori mednarodni poštno-paketni promet s povzetti, kar je v železniško tovarnem prometu že več let v veljavi, dalje da se otvori poštno nakaznični in poštno čekovni virnanski promet in tako omogoči in pospeši posebno drobni trgovski in obrtniški stik z inozemstvom.

Koncem novembra je bil dograjen drug telefonski vod med Ljubljano in Zagrebom in tekom zime se pričakuje, da se konča tudi montaža avtomatne poštne centrale v Ljubljani.

Obenem je zbornica opozorila ministrstvo na potrebo sklepanja železniško tarifnih konvencij z inozemstvom, da se našemu izvozu olajša dostop na inozemska tržišča in poceni uvoz industrijskih surovin.

Zbornična lanskoletna akcija za zgradbo železniške zveze Rogatec—Krapina je imela popolen uspeh in je zgradba te zveze sprejeta v program gradbenih del za prihodnje leto. Nova železnica bo za razvoj naših letovišč in gospodarstva na južnem Štajerskem velikega pomena.

Prispevki za delavsko zavarovanje.

(Referat tajnika dr. Ivana Plessa na plenarni seji Zbornice za trgovino, obrt in industrijo dne 11. decembra 1925.)

Opriča na predložene pritožbe proti zakonu o zavarovanju delavcev, ki nikakor ne odgovarja gospodarskim in socialnim potrebam naše države in ogromno obremenjuje našo produkcijo, ne da bi zato nudil zavarovancem v primeru resnične potrebe izdatne pomoči, je zbornica kmalu po uvedbi zakona v utemeljenih predstavkah zahtevala, da se zakon o zavarovanju delavcev ob sodelovanju vseh zainteresiranih krogov podvrže temeljiti reviziji in to tako glede njegove formalne kakor tudi materijalne strani.

Pokret za reformo zakona je prešel v vse gospodarske kroge in je prav kmalu zadobil značaj splošne in intenzivne zahteve celokupnega našega gospodarstva. Dasi je zbornica svojo zahtevo po reviziji zakona večkrat ponovila, vendar ni mogla doslej v tej smeri doseči zaželenih uspehov. Pač pa je tu izrecno poudariti, da je zbornica kot prva ugovarjala temu, da se še predno se reorganizira bolezensko in nezgodno zavarovanje uvede starostno, invalidno in dosmrtno zavarovanje, ki bi se moralo v zmislu zakona avtomatično uvesti že s 1. julijem t. l. Protestu zbornice so se pridružile tudi druge gospodarske korporacije in uvedba te panoge zavarovanja se je odložila do nedoločenega termina, s čimer se je celokupni naši industriji, trgovini in obrti in tudi delavstvu prihranilo znatne svote, kajti za to panogo je proračunjeno že celo državo letnih 92 milijonov, za Slovenijo pa okoli 17 milijonov dinarjev. Spremembe zakona samega pa doslej še ni bilo mogoče doseči in zakon se kljub evidentnim velikim hibam izvaja dalje brez ozira na konstantne utemeljene pritožbe interesentov. Obstoječe hibe prinašajo vedno težje posledice tako za delojemalce in delodajalce, kakor tudi za celotno stavbo zavarovanja samega.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je pred kratkim objavil bilanco za leto 1924, ki nam kaže v kakem težkem položaju se nahaja njegovo finančno gospodarstvo.

Napram poslovanju v letu 1923. so se izdatki v letu 1924 zvišali za 26'05 odstotkov, prejemki pa samo za 2'57 odstotkov, kar nam očitno kaže nevarno pot, na kateri se nahaja ta zavod. Ker je v svrhu sanacije položaja zvišanje prispevkov s strani našega, z javnopravnimi dajatvami že itak preobremenjenega gospodarstva absolutno nemogoče, je stremeti predvsem po znižanju upravnih stroškov urada. Dasi so se ti, po podatkih, ki pojasnjujejo objavljeno bilanco, znižali od 19'22

odst. v letu 1923 na 18,74 odst. v letu 1924, so vendar še vedno previsoki in bi se jih moralo že v prihodnjem letu absolutno znižati vsaj na 12 odst. in to predvsem potom redukcije.

Uradniški stalež Okrožnega urada za zavarovanje delavcev znaša okoli 180. Ako vzamemo za primer Nemčijo, kjer pride pri večjih socialno-zavarovalnih institucijah na tisoč zavarovancev po en uradnik, bi mogli sorazmerno pri nas pri povprečno 75.000 zavarovanih znižati stalež uradništva na polovico, odnosno ako vpoštevamo dejstvo, da se pri nas izvršuje zakon o zavarovanju šele tri leta in da je le s težavo mogoče vzgojiti kader potrebnega, dobro rutiniranega uradništva, vsaj na 130 do 135. Sistematična namestitve vseh uradov v novem poslopiju, ki omogoča z racionalno porazdelitvijo poslov popolno izkoriščanje delavnih sil, bi vsekakor tudi že sedaj omogočila neobhodno potrebno redukcijo.

Tudi bi bilo takoj mogoče znižati število uradnikov pri nekaterih poslovalnicah, kjer so n. pr. trije, a bi mogel vse posle, kakor je zbornica informirana, lahko izvrševati samo eden. Z manjšim številom dobro kvalificiranih, a zato dobro honoriranih uradnikov, bi se moglo ob ekspeditivnem reševanju vseh poslov na upravnih stroških znatno prištediti.

Vendar ne smemo tu opustiti zahteve, da se pri reviziji zakona uvede za okrožni urad širša upravna decentralizacija. Sedanja odvisnost od Zagreba povzroča mnogo nepotrebnega dopisovanja, zamudnega birokratičnega dela, ki bi ob smotreni upravni decentralizaciji popolnoma odpadlo.

Pri sedanji ureditvi zavarovanja je pa treba upoštevati dejstvo, da je nosilec nezgodnega zavarovanja po zakonu Osrednji urad v Zagrebu in je Okrožni urad v Ljubljani za to panogo zavarovanja samo posredovalec. Tako ima Okrožni urad v Ljubljani glede nezgodnega zavarovanja sprejemati prijave obratov, ugotoviti vse podatke o tehnični ureditvi obratov. V svrhu uvrstitve v nevarnostne razrede, sprejemati ob nezgodah prijave, ugotavljati pravne pogoje za prejem rente, določati višino rente, sploh ima Okrožni urad vršiti vse funkcije tega zavarovanja, mora pa nasproti vse vterjane nezgodno-zavarovalne prispevke po zakonu oddati Zagrebu.

Na nezgodno-zavarovalnih prispevkih se je do 30. novembra 1925 predpisalo 26,432.706 Din. Od te svote je bilo vplačanih 22,874.232 Din, od katerih se je doslej odkazalo Osrednjemu uradu v Zagrebu 10,581.000 Din. Od ostalega se je uporabilo doslej 6,283.435,02 Din za zgradbo ambulatorija v Ljubljani. Nova stavba za ambulatorij na Miklošičevi cesti je tedaj zgrajena iz sredstev, ki bi se po za-

konu morala oddati Osrednjemu uradu v Zagrebu, zidana je na breme nezgodnozavarovalne panoge.

Bolniško zavarovalna panoga pa, katere nosilec je Okrožni urad za zavarovanje delavcev sam, je zaključila leto 1924 z visokim deficitom, ki je posebno karakteriziran po svoti nevplačanih prispevkov. Koncem leta 1924 je znašal skupni preostanek na neopracovanih prispevkih izza 1. 1922 dalje 22,575.551,13 Din, od katerega zneska odpade samo na bolniško zavarovanje 16,290.305,25 Din. Jasno je, da povzročajo tako ogromni zaostanki pri vplačevanju, za redno poslovanje velike ovire in da je tu dolžnost delodajalcev, da zadoste svojim obveznostim v kolikor so nesporne. Sodno izterjavanje zaostankov samo zahteva, po informacijah, ki smo jih dobili od Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, polno zaposlitev 10. uradnikov. Pri rednem plačevanju prispevkov bi to delo odpadlo in bi se s tem prihranilo 10 delavnih moči. Zbog nerednega plačevanja se je moralo uporabiti za tekoče izdatke tudi suficit v iznosu 7 milijonov, ki je preostal od prejšnjih okrajnih bolniških blagajin, s čimer se je doslej izgubilo že mnogo na samih obrestih. Znižanje upravnih stroškov je v tem pogledu tedaj odvisno tudi od delodajalcev samih, ki bi morali z ozirom na skupne interese svoje obveznosti po možnosti točno izvrševati.

(Konec prihodnjic.)

Merkurjev jour fix.

Delovanje Trg. društva »Merkur« v Ljubljani je bilo pred vojno vzorno in vsestransko, vojna pa je vse delo skoro presekala. Embolj nas mora veseliti ponovno oživljenje in vsestranski razmah, ki ga doživlja društvo zadnji dve leti in kakor vse kaže, bo društvo imelo zaznamovati vedno večje uspehe.

Društvo Merkur je igralo pred vojno med slovenskim trgovskim svetom vodilno vlogo, tekom vojne in nekaj časa po vojni pa je ostalo naše trgovstvo skoro brez pravega vodstva, odtujevalo se je celo med seboj vedno bolj in kar je bilo najhujše, nedostajalo je vezi med starejšimi in mladino.

Temu zlu se je zadnja leta posrečilo od pomoči, za kar so nam najboljši dokaz krasno uspevajoči in že obče priljubljeni Merkurjevi jour fixi. Tretji tak sestanek se je vršil v četrtek dne 3. decembra t. l. v krasnih restavracijskih prostorih v »Zvezdi« pri Krapežu. Že pred osmo uro se je jelo članstvo zbirati in kmalu je bila dvorana docela napolnjena. Sestanek je otvoril društveni predsednik g. dr. Windischer, ki je z zadovoljstvom konstatiral, da je uvedba jour fixsov našla med članstvom tako lep in stalen

odziv. Pozdravil je nato vse navzoče, osobito še dame in pa društvenega častnega člana dvornega svetnika g. dr. Rudolfa Marna, kakor tudi prvoboritelja slov. obrtništva g. Engelberta Franchetti-ja. Omenjal je pri tem, da je skupno delo gospodarskih krogov absolutna potreba, ker sedanji stiki so mnogo premalo tesni. Mnogo je lepih idej, ki pa so izvedljive le pri popolni solidarnosti. Omenjal je nadalje društveno delovanje, osobito delovanje odsekov in kočno naprosil pevce, da razvesele obiskovalce s par pesnimi.

Nato je nastopil pevski zbor pod vodstvom g. Gruma in je tekom večera publiko z večimi komadi prav prijetno iznenadil. Pel je zbor med drugim tudi znanega Juvančevega »Pastirja«, pri čemur sta solo partiji pela gg. Pelan in Bogataj. G. Bogataj je poleg tega pel solo partijo »Mornarja«.

K besedi sta se med drugim priglasiila gg. dr. Marn in Franchetti. G. dr. Marn se je spominjal mladih let, ki sta jih kot dijaka preživljala z društvenim predsednikom dr. Windischerjem, poznejšega njihovega skupnega dela in končno omenjal slučaj, da je ravno na današnji dan, t. j. 3. decembra, ko se vrši tretji jour fix, god g. dr. Frana Windischerja in mu k temu prav iskreno čestital. Čestitkam so se z burnim nazdravljanjem pridružili tudi vsi navzoči. — Gosp. Franchetti se je zahvalil na pozdravu in iskreno pozdravljajal skupno delo trgovstva in obrtništva. Proslavljal je pri tem delovanje društva Merkur, ki tekom svojega dolgoletnega obstoja posveča posebno pozornost tudi skupnemu delu gospodarja in namješčenca.

Manjkalo ni na tem večeru tudi komičnega prizora, za kar so zopet skrbeli trije bratje gg. Bogataj, ki so s pomočjo g. Smerkola navzoče zopet prav pridno zabavali. Vsekakor so vsi ti gospodje za jour fixe prav dragoceno pridobitev, ker skrbje za vsak večer za prijetna iznenadenja.

Večer je prijetno izpopolnjevala priznana Krapeževa godba, drugič pa nastopi že lasten orkester, ki se prav lepo razvija.

Ker se je čas nagibal na polnoči, je g. predsednik dr. Windischer na žalost vseh zaključil ta lepi večer. Zahvalil se je vsem navzočim za poset in za čestitke k imendanju, posebej za čestitke g. dr. Marna, dalje je pohvalil društveni pevski zbor, posebno še soliste in gg. Bogataj in Smerkola za lepi komični prizor. Izjavil je g. dr. Windischer končno, da je zelo vesel, če se more nahajati v tako prijetni družbi, pa najsibo kot predsednik društva ali samo navaden član.

Neposredno pred zaključkom je povzel imenom društvenih pevcev besedo še g. Pleteršek, ki je izjavil, da

se tudi pevci v tej družbi počutijo prav prijetno in prosil vsestranske podpore. Pevci pa, da bodo s svojo strani napram društvu odnošno članstvu že storili svojo dolžnost.

Tako je v najlepšem razpoloženju in v popolni harmoniji zopet prešel večer, kakoršnih imajo društva v Ljubljani le malo.

Le tako naprej!

Praktična božična darila
Vam nudi modna konfekcija
Jos. Rojina, Ljubljana.

Trgovina.

Trgovinska pogajanja Jugoslavije s Češkoslovaško in Albanijo. Trgovinska pogajanja s Češkoslovaško se imajo pričeti čez mesec dni. Po izdelanem načrtu se bi načelna vprašanja imela rešiti v Pragi, podrobna pa v Beogradu. Istotako se bodo začela v najkrajšem času pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Albanijo, katera bodo zelo kratka. Jugoslovenski gospodarski krogi zahtevajo z ozirom na ta pogajanja razširjenje obmejne cone in minimalne carine.

Trgovine v Gradu bodo od 15. t. m. do včevši 24. t. m. ob delavnikih odprte do 7. ure zvečer brez razlike, ali prodajajo živila ali ne.

Konkurzi v Ameriki. V Ameriki je v mesecu novembru t. l. ustavilo 1672 tvrdk svoja plačila. V mesecu oktobru je znašalo njihovo število 1581. Obveznosti teh tvrdk so znašale 29.54 (19.54) milijonov dolarjev.

Redka ugodna prilika nudi se vsakomur pri nakupu čevljev, ker tovarna čevljev Peter Kozina & K., Tržič, razprodaja več tisoč parov raznovrstnih zaostankov pod lastno ceno, dokler ta zaloga traja. Vse blago je garantirano najboljšje kvalitete, prodaja se pa samo v lastni prodajnici Ljubljana, na Bregu 20.

Industrija.

Zveza železolivarn v naši državi. Železolivarne nameravajo ustanoviti strokovno zvezo, ki naj pospešuje in ščiti specialne interese železolivarske stroke. V ta namen so se zastopniki posameznih strok že ponovno sestali. — Vprašanje ustanovitve je v načelu že rešeno in zveza prične v najkrajšem času posloovati.

Državna podpora angleški premogovni industriji. Dolnja zbornica je odobrila zakon, s katerim odmerja dodatni kredit 9 milijonov angl. funtov, ki naj služi za nadaljnje podpiranje angleške premogovne industrije.

Davki in takse.

Izenačenje trošarine na pivo. Minister za finance je na podlagi tarife k zakonu o trošarini z odlokom z dne 5. decembra

11 LISTEK.

Pravila naših delniških družb.

Univ. prof. dr. Milan Škerlj.
(Nadaljevanje.)

2. Važnejša je zamenjivost firm. Zakon (čl. 20. trg. zak.) določa, da se mora nova firma jasno razlikovati od vseh na istem kraju ali v isti občini že obstoječih in v trgovinski register vpisanih firm. Isto velja za podružnice. Pri imenski firmi si v takem primeru pomagamo s kakim dostavkom, kajti osebnega imena samega ne bomo lahko izpreminjali. Pri stvarnih firmah je nekoliko drugače: seveda, če se delniška družba bavi samo z enim poslovnim predmetom, bo včasih morda treba privzeti kak fantazijski dostavek, če se pa bavi z večimi strokami, bo lažje; vzela se bo v besedilo firme samo ona ali samo one, ki niso v besedilu druge v istem kraju ali v isti občini že registrovane firme. V obče glede zamenjivosti firm nisem opazil težkoč, velika večina je bila v redu, kar je naravno, ker se je industrijskih in trgovinskih (v ožjem pomenu) delniških družb iste stroke s sedežem v istem kraju le malo osnovalo po več. Vendar pa je bilo par firm izbranih tako, da se je dalo vsaj misliti na neko nečedno tekmo, to se pravi, na

namen, okoristiti se s tekmečvo firmo. To bi bilo seveda naravnost nepošteno in stvar koncesijskega oblastva je, da take nakane v kati zatre, ne da bi bilo treba še-le prizadetim starejšim firmam iskati zaščite pri sodišču.

Za bodoči zakon bo treba tu uvaževati nekaj momentov, ki jih naš več nego šesdeset let stari zakon ni upošteval, ali ne zadosti. So nekatere stroke, za katere je oblika delniške družbe naravnost poseben prikladna, zato število delniških družb v njih razmerno veliko. Izbera stvarnih firm pa ni prevelika in podjetja te vrste imajo neredko delokrog, ki sega daleč preko njihovega sedeža. Zamenjave so tu lahke: Jugoslovenska, Slavenska, Slovenska, Jugoslovenska itd. Dalje treba upoštevati, da se firma ne rabi samo za podpisovanje; pri podpisu, zlasti če je besedilo firme natisnjeno s štampiljo, bo razlika pogosto povsem jasna. Pri delniški družbi pa je firma takorekoč tudi državljansko ime in če upoštevamo, da so zlasti stvarne firme rade precej dolge, bomo razumeli, da se v ustnem, poštnem, telegrafskem in zlasti telefonskem prometu ne rabi celo besedilo firme, nego le ena ali dve najbolj značilni besedi. Tako je zamenjava lahka in se tudi pripeti. Nadalje treba uvaževati, da imajo večja podjetja podružnice v drugih krajih. Z eno besedo, pri no-

vom zakonu bo treba razmišljati, ali ne bi kazalo za firme delniških družb osnovati nekak osrednji register, ali pa vsaj določiti, da se zamenjivost teh firm ne omejuje na kraj ali občino sedeža, nego na celi okoliš registrskega sodišča ali na še večje krajevno okrožje. Vsekako pa bi morale firme ostati vpisane v registru krajevno pristojnega sodišča, tudi ako bi se uvedel centralni register. Podrobnosti bi morale biti določene čim jasnejše, tukaj pa ni mesta, da bi govoril o njih, tem manj, ker bi trebalo najprej čuti mnenje strokovnih zbornic in organizacij.

Kar se tiče večjezikovnih firm, treba pripomniti, da mora biti besedilo firme v vseh jezikih ugotovljeno v statutu same; določba, da je firma slovenski ta in ta, da se bo pa rabila v drugih jezikih, ne zadostuje, kajti vpisati treba v register besedilo v vseh jezikih, nevpisana besedila niso zaščiteni. Za ta del so statuti neredko pomanjkljivi, tudi se besedila v raznih jezikih niso vedno povsem ujemale, kar se morajo.

B. Sedež družbe.

Delniška družba si mora v pravih določiti svoj sedež, krajevno središče svojega trgovskega poslovanja, torej, če je komercialni komptoar v Ljubljani,

tovarna pa, recimo v Kočevju, treba določiti sedež v Ljubljani, kar ni brez pomena za področnost in še v drugih ozi-rih, zlasti tudi glede kraja, kjer naj se vrši skupščina. Več glavnih sedežev ista družba ne more imeti, eden je glavni, ostala krajevna središča trgovskega poslovanja so podružnice. Glavni sedež mora biti v naši državi, sicer se družba na smatra za našo domačo. So tu še neke težave zaradi razmerja med poedinimi pravnimi področji v naši državi, vendar jih je praksa v obče zadovoljivo premostila.

Naši statuti ne dajejo prilike za posebne opazke glede sedeža delniške družbe, samo vprašanje zastopstva podružnic je delalo opetovano težave, o tem pa treba govoriti v drugi zvezi.

(Dalje sledi.)

„ADRIA“
prašek za pecivo
in vanilin sladkor
priznано najboljši!
Odklanjajte slične a manj-
vredne izdelke!

t. l. štev. 92.922 odredil, da se od 1. januarja 1926 dalje mora trošarina na pivu v celi kraljevini pobirati po hektolterski stopnji ekstrakta.

Dopolnilna prenosna taksa za perijodo 1926—1930. Minister za finance je z odlokom z dne 1. decembra 1925 v uporabi zakonskega pooblastila odločil, da se dopolnilna prenosna taksa v dobi od 1. januarja 1926 do 31. decembra 1930 pobira v dosedanji višini, to je v isti razmeri, kakor za dobo 1924/1925. — Ta odredba je skrajno krivična, ker se je prometna vrednost nepremičnin od leta 1924., ko se je dopolnilna prenosna taksa prvič odmerjala, znižala skoro za polovico.

Zaplemba kotla pri trošarinskih prestopkih. Poněkod so organi finančne kontrole, ako so zasačili koga pri neprijavljeni žganjekuhi, zaplenili kotel in ga prenesli za zavarovanje trošarine in trošarinske kazni v svoje uradne prostore. Ker se dela prebivalstvu škoda, ko se vzdane kotle podira, je generalna direkcija posrednih davkov odredila, da se vzdani kotli pri trošarinskih prestopkih ne smejo zaplenjati, ampak se morajo samo zapečatiti in pustiti pri lastniku v shrambi.

Davek na zaslužek telesnih delavcev in bančni sluge. Generalna direkcija neposrednih davkov je v nekem konkretnem primeru odločila, da je presojati vprašanje, ali plačujejo bančni sluge dohodnino ali davek na zaslužek telesnih delavcev edino po naravi njihovega delokroga. Ako bančni sluge vrše edino ali pretežno telesno delo, plačajo davek na zaslužek telesnih delavcev, sicer pa dohodnino. Stalno nameščenje, kakor tudi službeni odnosi, ki ne urejujejo narave posla, za presojo tega vprašanja, ne pridejo v poštev.

Kritika sistema progresivnih davkov. Francoski socialisti hočejo proračunski primanjkljaj pokriti z uvedbo progresivnih davkov na podjetja in na rente. V debati o finančni krizi se je oglašil k besedi tudi bivši finančni minister Francois-Marsal in ostro obsodil sistem progresivnih davkov. Po njegovem mnenju je progresivno obdačenje, to je obdačenje, ki je tem višje, čim višji so dohodki, zelo nevarno. Ako producenta tem višje obdačimo, čim več dela, bo z izdatnejšim delom več koristil državi, nego lastni družini. Njegova vnema bo pojenjala in začel bo omejevat produkcijo. Vsled tega bo trpelo prebivalstvo, ker ne bo zaposleno, država pa, ker bo vsled omejitve lastne produkcije morala v vedno izdatnejši meri uvažati tuje blago.

Carina.

Carinski aggio za Italijo je od 29. novembra do 5. decembra t. l. znašal 479 enot (100 osnovna carina in 379 aggio).

Denarstvo.

Trgovina s tujimi plačilnimi sredstvi na Ogrskem. Ogrska vlada je z dnem 21. novembra t. l. ukinila vse omejitve za trgovino s tujimi plačilnimi sredstvi.

Kurz našega investicijskega posojila v Ameriki. Po zadnjih poročilih iz Amerike je naše investicijsko (Blairovo) posojilo na Njujorški borzi doseglo kurz 92 dolarjev.

Obtok bankovcev emisijskih bank v Srednji Evropi. Po stanju dne 30. novembra t. l. je imela Avstrija v obtoku za 827 milijonov šilingov bankovcev, Nemčija za 2771 milijonov državnih mark, Češkoslovaška za 7921 milijonov kron, Ogrska za 406 milijonov pengov (pengő je 12.500 ogrskih kron), Poljska za 439 milijonov zlotov in naša država za 6017 dinarjev.

Valutna vprašanja v Italiji. Italijanska vlada odločno dementira vesti, da bi hotela uvesti zlato valuto, češ, da nima za to niti političnega, niti gospodarskega poudara. Vlada se zavzema za elastično stabilizacijo lire, ki se le brani razvrednotitve in pušča vprašanje izboljšanja lire še nerešeno. Na ta način more Italija vplivati na cene, da ne dosežejo svetovne paritete. V Italiji so cene v veletrgovini za 10% in cene za detajlno trgovino za 20% pod svetovno pariteto.

Težkoče pri pogajanjih za odpravo finančne kontrole nad Avstrijo. Pogajanja avstrijske komisije s finančnim odborom za ukinitve finančne kontrole nad Avstrijo potekajo z velikimi težkočami. Sedaj razpravljajo o vprašanju bodočega upravljanja zalogov in prometa.

Zlatorog terpeninovo milo,

nejbolj domači izdelek, ne sme manjkati v nobeni kuhinji! Vsaka gospodinja, katere je pala enkrat s tem milom, ne bo več kupila drugega mila!

Promet.

Gibanje parnikov: »Mrav« odpotoval 12. t. m. iz Barlette v Šibenik, Bremerhaven in Rotterdam; »Jaderac« odpotoval 11. t. m. iz Rotterdam v Benetke in Trst; »Zora« odpotoval 9. t. m. iz Casablance v Teneriffo in Las-Palmas; »Sava« odpotoval 12. t. m. iz Trsta v Palermo, Genova, Marselj, Barcelono, Valencijo, Alicanto, Orano, Malago, Casablance, Teneriffo in Las-Palmas; »Kostrena« odpotoval 12. t. m. iz Trsta v Reko, Split, Šibenik in Sušak; »Sud« odpotoval 10. t. m. iz Gruža v Mostagamen, Arzew, Oran, Melillo in Ševiljo; »Morava« krca v Trst, nadaljeval bo v Sušak in Split, nato na progi Grške; »Vladimir« v Poli; »Diamant« na progi Grške. — »Oceania«.

Iz naših organizacij.

Poslovanje trgovskih obratov v Ljubljani. Veliki župan ljubljanske oblasti je z odlokom O. br. 1992/1 z dne 4. decembra 1925 vzel na znanje sklep Gremija trgovcev v Ljubljani z dne 20. p. m., ki se glasi: »V okolišju Gremija trgovcev v Ljubljani naj velja delovni čas v trgovinah s špecerijskim blagom od 8. do pol 13. ure in od 14. do pol 19. ure, za vse druge trgovine od 8. do 12. in od 14. do 18. ure; teden pred Miklavžem in teden pred Božičem se zapirajo vse trgovine 1 uro kasneje. Ob nedeljah morajo biti vse trgovine zaprte. Gremij poziva vse gg. člane, da se gorenjega časa pri odpiranju in zapiranju lokalov počeniš z dnem 15. t. m. strogo držijo. — Načelstvo.

RAZNO.

Smrt beogradskega novinarja. V Beogradu je preminul v nedeljo eden izmed najstarejših beogradskih novinarjev Pera Savič, ustanovitelj in bivši direktor pred vojno izhajajočega »Malega žurnala«. Zasluznemu delavcu ohranimo časten spomin.

Nettunski dogovori med Italijo in Jugoslavijo natisnjeni. Glasom sporočila ministrstva za vnanje stvari so nettunski dogovori, sklenjeni med Italijo in Jugoslavijo, dotiskani. Knjiga obsega 240 strani in je urejena tako, da se na eni strani nahaja srbsko-hrvatsko besedilo, na drugi pa francosko. Besedilo konvencije se razdeli najprej v proučevanje poedinim ministrom. Potem bodo razpravljali o njih na seji ministrskega sveta in šele potem bodo predložene narodni skupščini v ratifikacijo.

Jugoslovensko-italijanska konvencija za ureditev ribolova na Jadranu. 16. t. m. se bodeta sestali v Opatiji jugoslovenska in italijanska delegacija v svrhu zaključitve konvencije za ureditev ribolova na Jadranskem morju.

Znani gospodarski publicist g. Jaša Grgašević je priobčil v »Revue économique et financière de Belgrade« članek »Slovenija«, ki bo nudil inozemcem (kajti revija je namenjena naši gospodarski propagandi v inozemstvu) prav lepo sliko o razvoju slovenske podjetnosti. Hvaležni moramo biti odličnemu gospodarskemu delavcu, ki se uprav sedaj, ko se dela v Beogradu s polno paro na demontaži Slovenije, trudi, da dá inozemstvu vsaj objektivno sliko o naših gospodarskih razmerah. G. Grgašević je pa tudi eden izmed redkih, odnosno lahko rečemo sedaj edini v Beogradu, ki se je v sistematični gonji proti Sloveniji, tudi v domačih izvenslovenskih listih zavzel za naše interese.

Državna borza dela v Mariboru. Od 6. do 12. decembra je bilo pri tej borzi dela 147 prostih mest prijavljenih, 183 oseb je iskalo službo, v 131 slučajih je borza posredovala uspešno in 7 oseb je odpotovalo; od 1. januarja do 12. decembra pa je bilo 6773 prostih mest prijavljenih, 9919 oseb je iskalo službo, v 3041 slučajih je borza posredovala uspešno in 665 oseb je odpotovalo.

»Split«, delniška družba za cement Portland, tvornica v Solinu, katere podružnica za Slovenijo se nahaja v Ljubljani, povišuje delniško glavnico po sklepu občnega zbora z dne 27. maja t. l. od 30 na 40 milijonov dinarjev. Podpisovanje novih delnic se vrši od 10. do 17. t. m. po tečaju Din 680.— za komad. Značilno je, da kotirajo Split-delnice na različnih borzah do Din 1200.— za komad. S povišanjem delniške glavnice je postala tvornica »Split« ena največjih in najmočnejših tvornic svoje vrste, katere v velikem obsegu razpečava svoj izdelek pri nas in tako regulira dnevne cene. »Split« tvornica je zadnja leta postala vodilni faktor cementne industrije, kar je iz gospodarskega vidika velevažno.

Rumunski vojni dolgovi. Celokupni rumunski vojni dolgovi znašajo 44 in pol milijona dolarjev. V to vsoto je všteto tudi 23 milijonsko dolarsko posojilo, katero je Rumunija najela leta 1920. Dolg vrne Rumunija v 62 letih s 3% obrestmi v prvih desetih in 3½% obrestmi v nadaljnjih 52 letih.

Najemnina v Nemčiji. V Nemčiji se vrše med poslanci pogajanja, da se rok za celotno, po stanovanjskem zakonu dopustno pobiranje povišane najemnine, ki poteče dne 1. aprila t. l., podaljša z ozirom na splošno neugoden položaj na nedoločen čas.

Sporazum med ogrskimi in češkoslovaškimi zavarovalnicami. Češkoslovaške in ogrske zavarovalnice so te dni sklenile sporazum, ki urejuje prevzem zavarovanj sedanjih češkoslovaških državljanov pri ogrskih zavarovalnicah. Po tem sporazumu bodo češkoslovaški zavarovanci prejeli svoja zavarovanja, ki se glase na stare krome, izplačana v češkoslovaških kronah po relaciji 1:1.

Kupci analize sredstva za obrambo proti ognju. Neka tvrdka iz Nemčije priporoča v obrambo proti ognju sredstvo, ki je brez duha ter v tekočini kot sredstvo s popolnim upehom. Vporaba navedenega plamen unižujočega sredstva je ta, da se vse gorljive predmete z njim impregnira. Naslov tvrdke, ki se zanima za kupce analize navedenega sredstva je v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na razpolago.

Amerika prizna rusko sovjetsko vlado. »Matin« objavlja naslednjo brzojavko iz Washingtona: Včeraj je senator Borah predložil predsedništvu senata zakonski načrt za priznanje ruske sovjetske vlade.

Gospodarski položaj Amerike. Pretekli terek je otvoril predsednik Coolidge ameriški kongres s poslanico, v kateri podčrtava sijajen gospodarski položaj Zedinjenih držav, ki bode omogočil takoj s prihodnjim letom znatno znižanje davčnega bremena. Državni dolg znaša 20 milijard dolarjev, letni izdatki 3 milijarde dolarjev, med temi samo za vojsko in mornarico 642 milijonov dolarjev. Z vsemi državami živi Amerika v najboljšem prijateljstvu. Reparacijsko vprašanje je rešeno in locarnska pogodba odpira nova pota do miru. Razorožitev na kopnem je špecijelno evropski problem, čegar rešitev bodo Zedinjene države blagohotno podpirale. Tudi pri vseh drugih mirovnih prizadevanjih bo Amerika sodelovala, ampak samo prostovoljno.

Iz Rusije. Finančni načrt turške vlade gre za tem, da se prodaja petroleja v Turčiji monopolizira. Za ta monopol sta

se potegovala svoj čas ruski petrolejski sindikat in pa ameriška družba Standard Oil. Turki so že takoj v začetku mislili na Ruse, pa so se vseeno nekaj časa pogajali z Amerikanci. Sedaj pa je turškemu državnemu zboru predložen predlog, naj se podeli monopol mešani turško-ruski družbi. Družba bi imela akcijsko glavnico enega milijona turških funtov; ruska petrolejska družba bi bila udeležena z 49 odstotki, turški finančni krogi pa z 51. Odločilna za predlog je bila menda izjava ruskega sindikata, da bodo cene petroleja na Turškem pod svetovno-tržnimi cenami. — **Obtok bankovcev v Rusiji** je znašal koncem novembra 787 milijonov rubljev, za 20 milijonov rubljev več kakor na koncu oktobra. — V teku zadnjih štirih let so do konca letošnjega oktobra rešili v Rusiji vsega skupaj 200 prošenj za **koncesije**. Razdelimo jih na koncesijske pogodbe, ki so jih sklenili 105, na 78 dovolitev za izvedbo raznih pospodarskih operacij in na 17 koncesijskih pravil. Tisti koncesionarji, ki so imeli koncesije že prej, so jih dobili nazaj pod pogojem, da se izrecno odrečejo vsem prejšnjim pravicam. Če pride do nesoglasja, odloči posebno arbitražno sodišče. — Z ozirom na valutno reformo in na novo gospodarsko politiko so osnovali v Rusiji velike državne banke, obenem pa tudi številne srednje in male hranilnice in posojilnice. Danes je v Rusiji 9756 hranilnic in posojilnic, od katerih je bila skoraj polovica ustanovljena šele v zadnjem letu. Omrežje je tako organizirano, da so med posameznimi hranilnicami višje enote, takozvane hranilnične centrale; vsega skupaj jih je 1115. Tako nižje kakor višje enote so državni zavodi. Največjega pomena so oni zavodi, ki so prideljeni poštним uradom; napravili so pa hranilnice tudi na železniških postajah in sicer 408. Čeprav je vseh enot skoraj 10.000, ni višina vlog tako velika, da bi mogla kakorkoli vplivati na sovjetsko-rusko gospodarstvo. Vložnikom plačajo osem odstotkov za vloge. Denar hranilnic in posojilnic se porablja večinoma za kredite kmečkemu prebivalstvu; posreduje Kmečka banka. — Moskvska Narodna banka bo ustanovila v prihodnji pomladi **podružnico v Berlinu**, če se bodo pogajanja z nemškimi oblastmi dotedaj zadovoljivo končala.

Drobne vesti. Angleži bodo vpeljali nov način dostavljanja zračne pošte. Poštne vreče, določene za posamezne važne kraje med potjo, bodo na več črtah sedaj kar dol metali, z višine par sto metrov. Nekatere natančno označene točke bodo pustili proste, nezazidane; vidne bodo že od daleč in bodo torej nekakšni poštni nabiralniki s padalnim dežnikom, ki se bo šele v gotovi višini odprl, tako da bo prišla pošiljatev nepoškodovana na določeno mesto. Tam bodo počakali avtomobili in bodo s pošto oddrdrali. — V Pragi bodo ustanovili avstrijsko trgovsko zbornico in so pripravljala dela že zelo napredovala. — V prvi polovici 1925 je **Avstrija izvozila v Rusijo** blaga za 14,252.000 šilingov, uvozila ga je pa od tam samo za 1,503.000 šilingov; torej velikanska aktivnost in ni čudno, če se trudijo za notacijo červonca oz. rublja na Dunaju. — Izvoz **premoga iz Poljske** je znašal v prvih 10 letošnjih mesecih 122 milijonov zlatnikov, lani v istem času pa 227. Vzrok iščejo v gospodarskem konfliktu z Nemčijo. — Angleške kolonije bodo smele od 1. februarja 1926 naprej eksportirati za 100 odstotkov več gumija v Anglijo kot doslej. Vprašanje je, če bodo dobile naenkrat toliko delavcev, da bi zmogli novo količino. — Iz Avstralije in Amerike prihajajo večje množine svinca; poraba **elektrolita gre vidno nazaj**; cink v ceni pada; cin pa se dobro drži, ker produkcija povpraševanju ni kos, največ ga porabi Amerika. — Ameriški finančnik **Harriman** je umrl v visoki starosti 89 let. Kot »kralj železnic« je bil največja ameriška gospodarska sila; on je bil tisti, ki je sezidal železnice od Atlantika do Pacifika in ki je v zvezi s tem gledal tudi na važne pomorske dovozne črte, zlasti v interesni skupnosti s hamsburško Hapag. — Zvišanje obrestne mere pri Angleški banki na obrestno politiko na Češkoslovaškem ne bo nič vplivalo; tako pišejo praški listi. Razvoj denarnega trga na Angleškem se na Češkem ne čuti direktno. — Nemci bodo najeli v

Ameriki 100 milijonov dolarjev posojila za železnice. Posojilo bo financirala bančna skupina Morgan. — Število konkurzov na Nemškem raste; že oktobra je zaznamoval rekordno število 1152, november ga je pa z 1344 konkurzi že prekoslil. V septembru je bilo 452 trgovin pod nadzorstvom, v oktobru 599, v novembru 921. — V Tirani so odprli Al-bansko banko. — Dunajski trgovci si bodo ustanovili lasten kreditni zavod, ki bo dajal posojila od 1000 do največ 100.000 šilingov.

Ljubljanska borza.

Ponedeljek, 14. decembra 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921. den. 77, bl. 79½; loterijska državna renta za vojno škodo den. 316, bl. 320; zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; kom. zadolžnice Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 200, bl. 202, zaklj. 202; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 210; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 104; Prva hrvatska štedionica, Zagreb bl. 950; Slavenska banka d. d., Zagreb den. 50, bl. 50, zaklj. 50; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 125; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 120; »Nihage«, d. d. za ind. i trg. drvom, Zagreb den. 35, bl. 35, zaklj. 35; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 100, bl. 110; »Šušir«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka den. 115, bl. 120, zaklj. 115.

Blage: hrastova drva, 1 m dolžine, suha, feo nakladalna postaja, 10 vag. den. 17.80, bl. 17.80, zaklj. 17.80; trami merkantilni, 3/3 do 5/7, po zahtevi kupca, feo vag. nakl. postaja, 1 vag. den. 250, bl. 262, zaklj. 256; pšenica bačka, feo nakladalna postaja bl. 290; kuruza umetno sušena, feo slavn. post., 3 vag. den. 167.50, bl. 167.50, zaklj. 167.50; kuruza, času primerno suha, za l. do IV., feo vag. Postojna tranz., 5 vag. den. 180, bl. 180, zaklj. 180; kuruza drobna la, v peči sušena, feo slavn. postaja bl. 190; ajda domača, feo vag. slov. postaja bl. 250; proso domače, feo vag. slov. postaja, 1½ vag. den. 200, bl. 200, zaklj. 200; krompir beli, feo vag. slov. postaja bl. 75; otrobi debeli, pšenični, feo vag. bos. postaja, 4 vag. den. 160, bl. 160, zaklj. 160; konoplja, feo vag. slavn. postaja, ¼ vag. den. 1250, bl. 1250, zaklj. 1250; konopna kučina, feo vag. slavn. postaja, ¼ vag. den. 950, bl. 950, zaklj. 950.

TRŽNA POROČILA.

Tržne cene v Ljubljani. 1 kg govejega mesa Din 18 do 19, jezika, jeter, ledic,

možganov 18 do 19, vampov 9 do 10, pljuč 6 do 8, loja 7.50 do 10, teletine 17 do 20, jeter 25 do 30, pljuč 20, prašičjega mesa 20 do 27, pljuč 10, jeter 15 do 20, ledic 27, glave 7.50, parkljev 5, slanine 22.50 do 29, masti 30 do 31, šunke 35 do 37, prekajenega mesa 30 do 35, prekajenih parkljev 12, prekajene glave 15, jezika 35, koštrunovega mesa 14 do 15, kozličevine 20, konjskega mesa 7 do 9. — 1 kg krakovskih klobas 45, debrecinskih 44, hrenovk, safalad, posebnih 35, tlačenik 30, svežih in pol prekajenih kranjskih 32 do 40, suhih kranjskih 67, prekajene slanine 30 do 35. — Piščanec 20 do 25, kokoš 25 do 35, petelin 30 do 40, raca 30 do 35, nepilana gos 60 do 80, pitana gos 120, domač zajec 15 do 25, divji zajec 25 do 60, poljska jerebica 15 do 18, gozdna jerebica 25. — 1 kg srne 29 do 35. 1 kg krapa 26 do 32.50, mlinja in ščuke 25 do 30, sulca 50, klina 13.50 do 15, mrene 17.50 do 20, pečenke 8 do 12.50. — Liter mleka 3, 1 kg surovega masla 40, čajnega masla 55 do 60, masla 45, bohinjkega sira 38, sirčka 9 do 10, par jaje 3.50 do 3.75. — Liter starega vina 15 do 24, novega 11 do 14, čaša piva 3, vrček 4.25 do 4.50, steklenica 5 do 5.50. — 1 kg kruha 5.50, črnega in rženega 4.50. — 1 kg luksuznih jabolk 8, jabolk I. vrste 6, II. 4 do 5, III. 3 do 3.50, luksuznih hrušk 12, hrušk I. vrste 10, II. 8, III. 6, ena oranža 2, 1 kg rožičev 10, fig 12 do 18, dateljnov 25, maroni kostanja 8 do 12, orehov 12, lušenih orehov 35, suhih češpelj 11 do 12, suhih hrušk 6 do 8. — 1 kg kave 42 do 74, pražene kave 56 do 88, kristalnega sladkorja 13.50, sladkorja v kockah 15, kavine primesi 22, riža 8 do 13, liter namiznega olja 20, jedilnega 18, vinskega kisa 4.50, navadnega 2.50, petroleja 7, 1 kg soli 4.50, celega popra 48, mletega 52, paprike 24 do 48, testenin 10 do 14, pralnega luga 3.75, čaja 75. — 1 kg moka št. »0« 5.25 do 5.50, »1« 4.75, »2« 5, »3« 4.25, »6« 3.25 do 3.50, kaše 6 do 6.50, ješprenja 6.50 do 7, ješprenjčka 9 do 12, otrobov 2.50, koruzne moka 3 do 3.50, koruznega zdroba 4 do 4.50, pšeničnega zdroba 6.50 do 7, ajdove moka 6 do 9.50, ržene moka 4.50, 1 q pšenice 350, rži 260 do 290, ječmena 240 do 260, ovsca 245 do 260, prosa 275 do 300, kuruze 235,

ajde 300 do 325, fižola 350 do 360, graha 400 do 500, leče 600. — 1 q premoga 40 do 46, m³ trdih drv 150 do 160, mehkih 100. — 1 q sladkega sena 80 do 100, pol sladkega 75, kislega 60, slame 50. — 1 kg endivije 15 do 18, motovilca 20 do 25, radiča 15, celja 1 do 1.50, rdečega zelja 4 do 6, kislega 3, ohrovtva 2 do 3, karfiol 8 do 15, kolerab 8 do 10, kolerab podzemljic —75 do 1.—, špinate 10 do 14, paradižnikov 15, čebule 3, česna 15, krompirja 1.25 do 1.50, repe —75, kisle repe 2.50, korenja —75 do 4, peteršilja 12, zelenjave za juho 8. — Mariborski trg, dne 12. decembra 1925. Na trgu je bilo samo 58 slaninarjev, 2 s krompirjem in zelenjavo in 2 s sadjem naložena voza in tudi sploh je bil trg slabo preskrbljen, seveda je prišlo po 10. uri več ljudi na trg. Slaninarji so prodajali meso po 20 do 30, slanino pa po 24 do 28 (na debelo po 19 do 20) in drob po 15 do 20 Din za 1 kg. Domači mesarji so se držali tudi to pot nizkih cen in sicer so prodajali govedino po 12 do 12, nekateri pa po 15 do 17.50, teletino 12.50 do 20, svinjino po 18 do 22.50. — Perutnine je bilo okoli 600 komadov. Cene so bile kokošim 30 do 60, racam in gosem 60 do 120, puranom pa, katerih je bilo največ na trgu, so bile cene 100 do 150 Din komad. Divjim zajcem 100 do 140 Din komad. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice. Krompir se je znatno podražil 7 do 8 Din memik (7 in pol kilograma), oziroma 1.75 do 2.50 dinarjev kilogram, solata 2 do 4 Din za 1 kg, glavna 1.50 do 2.50 Din komad, čebula 1.50 do 5, česen 4 do 10 Din venec, kisle zelje 3 do 3.50, kislja repa 2, maslo 46 do 50, kuhano maslo 50 do 60, ovčji sir 22, trapistovski sir 27 Din za kg, mleko 2.50 do 3.50, smetana 12 do 14, oljčno olje 38 do 50, bučno olje 30 do 34 dinarjev liter, sirček 1 do 8 Din hlebček, karfiol 2 do 12 Din, jajca 2 do 2.50 Din komad, kostanj pečeni 6 do 7 Din liter, jabolka in hruške 5 do 12 Din za 1 kg, pomaranče 1.50 do 3, limone 0.75 do 1.50, kokosovi orehi 15 Din komad. Cvetlice je bilo prav malo, prodajale so se po 1 do 7, z lonci vred po 15 do 75 Din komad. Palmice 5 in 10 Din komad. Božična drevca 25 do 150 Din komad. — Lončena

in lesena roba se je prodajala po 1 do 75 Din, brezove meile po 2 do 5 Din komad, koruzna slama 25 do 32 Din vreča. Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo 9. decembra je bil samo en voz, v soboto 12. decembra pa so bili trije vozovi sena in 2 vozova slame na trgu. Cene so bile senu 75 do 80, slami pa 50 in 55 Din za 100 kg.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 18. decembra t. l. ponudbe za dobavo raznih šip ter za dobavo 200 komadov dežnih plaščev. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddeljenju te direkcije. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 18. decembra t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede 500.000 kg pšenice, dne 19. decembra t. l. pa glede dobave 200.000 kg sena. Dne 4. januarja 1926 pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave bandaž za tenderje. Dne 5. januarja 1926 pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 4000 komadov lokomotivnih ognjenih cevi. Dne 12. januarja 1926 pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 20.000 kg volne za čiščenje, glede dobave 100 ton livarskega koksa, glede dobave 120 ton oglja; pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave različnega jeklenega orodja. Dne 18. januarja 1926 pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 4000 komadov jeklenih ognjenih cevi za lokomotive; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 3165 kg lakov. Dne 15. januarja 1926 pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 10.000 kg belih cunj za čiščenje in 300 kg cunj za politiranje; pri intendanturi Vrbske divizijske oblasti v Banja Luki glede dobave 251.000 kg ovsca za garnizije Vrbske divizijske oblasti; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave pnevmatičnega orodja (Pressluft-Werkzeuge). Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Originalne potrebščine za OPALOGRAPH (Fixat, Preservat)

Specijalna mehanična delavnica za popravo pisalnih, računskih in tehničnih strojev. Barvne trakove — Carbon — indigo — povoščen papir — kopirni hektografični zvitki. Ludovik Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6/I.

Ustanovljeno l. 1895.

Železne peči **Slamorenice**
Štedilniki **Mlatilnice**
Žel. biagajne **Reporenice**
Gonilni jermeni - Gepeljni - plugi
Obrtniško in gospodarsko orodje
Armature in cevi
Traverze - šine - cement

FR. STUPIČA, LJUBLJANA

Gospodsvetska cesta štev. 1.

Pohištvono in stavbno okovje
Razne črpalke za vodo, vlna in gnojnico
Piščje kletke **Centrifuge za mleko**
Vse vrste verig **Plahte za vozove**
Žima **Dereze Morska trava**
Drsaške **Samovarji Sanke**

Kuhinjska posoda

Zaloga smodnika in drugih razstreljiv
Najnižje cene!

ESENCI

za rum, konjak, likerje in žganje
Ekstrakti in arome
za nealkoholne pijače vseh vrst

Koncentrirani sadni eteri za aromatiziranje kandi-
ditov in sladčič

PRAVI MALINOVEC
Sadni grog (Punsch)
= Limonov sok =

prporoča:
Srečko Potnik in drug
Ljubljana, Metelkova ul 13
!! Zahtevajte cenike !!

Spago

drevo in vse vrste vrvarskih izdelkov ter v to stroko spadajoče blago dobite v skladišču „KONOPJUTA“ Ljubljana, Gospodsvetska 2

GROM

D. Z. O. Z.

carinsko posredniški in spedijski bureau

LJUBLJANA

Kolodvorska ul. 41

Naslov brzojavkam: „GROM“ Podružnice: **MARIBOR, JESENICE, RAKEK.**

Obavlja vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod najkulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne pošiljke.

TISKARNA „MERKUR“

Trg.-ind. d. d.

LJUBLJANA

Simon Oregoričeva ulica št. 13

Tiska časopise, poselnice, knjige, brošure, letake, cenike, pravila, lepake, vse trgovske in uradne tiskovine itd. v eni in v več barvah

Lastna knjigovoznica

Telefon št. 552
Račun pri pošt. ček. zavoda št. 15.108

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna poštežba!
Zahtevajte cenik!

KJE SE KUPI?
Le pri trdki **Josip Peteline** Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi. Najboljši šivalni stroj za ročinski ali širino rabo, svetovno znanih znamk **Grizner - Adler - Phonix.** Istotam posamezne dele za stroje in kolosa, igle, olje, jermenja, pnevmatika. Posk. o vezanju na stroj brezplačen! — Večletna garancija! Na veliko! Na malo!

Galanterija! ter modno plenice, nogavice, sukanče, vezanine, gumba modno biserne in druge, palce, nahrbtnike, nože, jedilno orodje, skarje itd. se dobi najugodnejše pri

Josip Peteline Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika Na veliko! ob vodi. Na malo!